

THEMA 2

DE WERKING VAN MARKTEN EN DE ALLOCATIEVE ROL VAN DE OVERHEID

OVERZICHT THEMA 2

DE WERKING VAN MARKTEN EN DE ALLOCATIEVE ROL VAN DE OVERHEID

- Prijsmechanisme in niet-concurrerende markten: monopolie, oligopolie en monopolistische concurrentie
- Overheidsmaatregelen om marktfalen te corrigeren: externaliteiten, asymmetrische informatie en marktmacht
- Publieke goederen

HOOFDSTUK 1: PRIJSMECHANISME IN NIET-CONCURRERENDE MARKTEN: MONOPOLIE, OLIGOPOLIE EN MONOPOLISTISCHE CONCURRENTIE

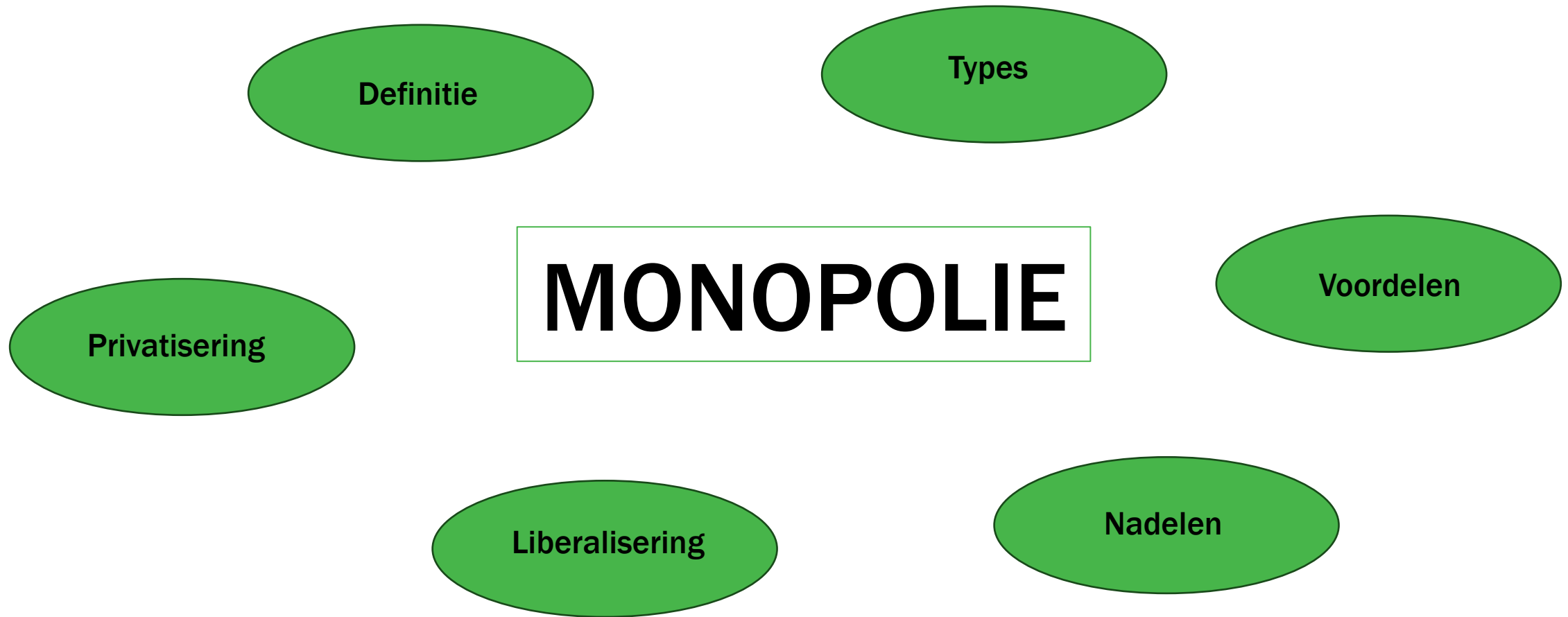
- 1. Prijsmechanisme in monopolie**
- 2. Prijsmechanisme in oligopolie**
- 3. Prijsmechanisme in monopolistische concurrentie**

1. PRIJSMECHANISME IN MONOPOLIE

**WAT IS EEN
MONOPOLIE?**

FLASHBACK

PRIJSZETTING IN MONOPOLIE

Principes van monopolistische prijszetting

- Geen concurrentie >>> monopolist is **prijszetter**
- Zoals elke leverancier streven monopolisten ernaar om de winst te maximaliseren **MO = MK**
- Omdat er geen alternatieven zijn, is de consumentenvraag doorgaans **inelastisch**

**De Lijn verhoogt
zijn prijzen in
februari
gemiddeld met
4,2 procent**

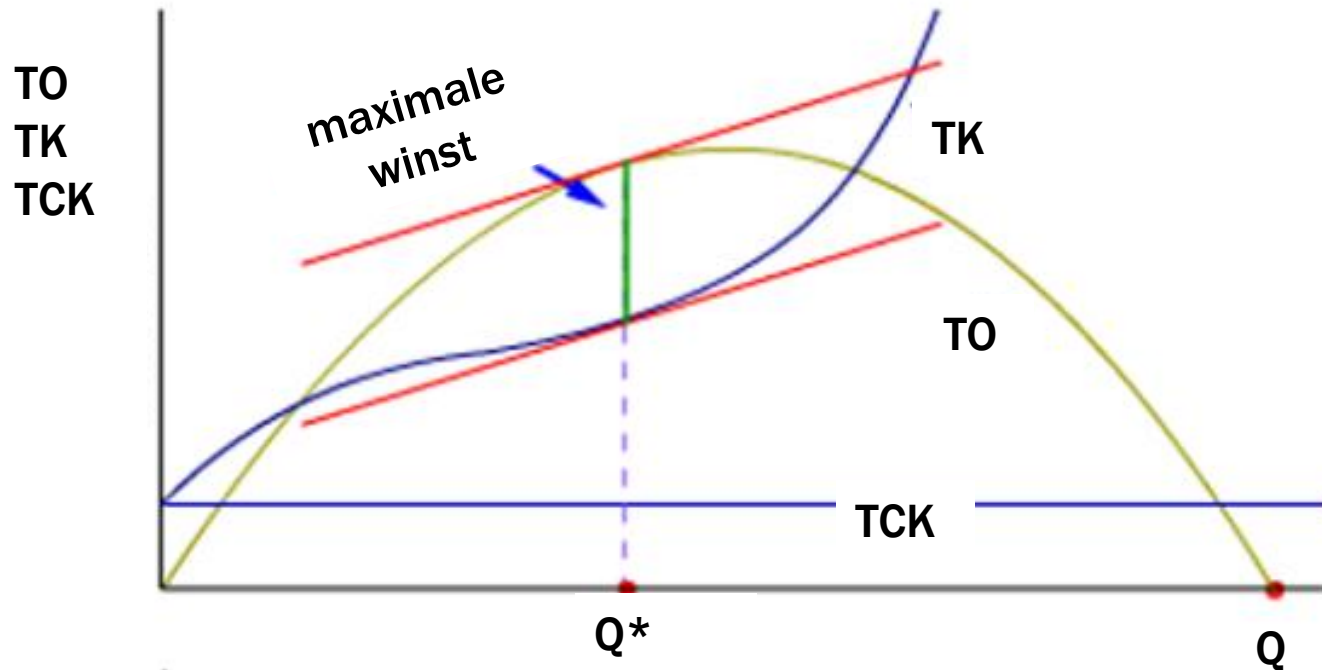
De tarieven voor reizen met bus of tram met De Lijn zullen in februari gemiddeld met 4,2% stijgen. Seizoenkaarten en beurtenkaarten worden in het bijzonder duurder. Dit werd vrijdag aangekondigd door het Vlaamse openbaarvervoerbedrijf.

'De Lijn heeft autonomie over haar tarieven,' zegt de Vlaamse minister van Mobiliteit Annick De Ridder (N-VA) in het persbericht van De Lijn.

'Het is logisch dat de tarieven zich **aanpassen aan de index**, iets wat in de vorige regering nooit is gebeurd.'

..... monopolie

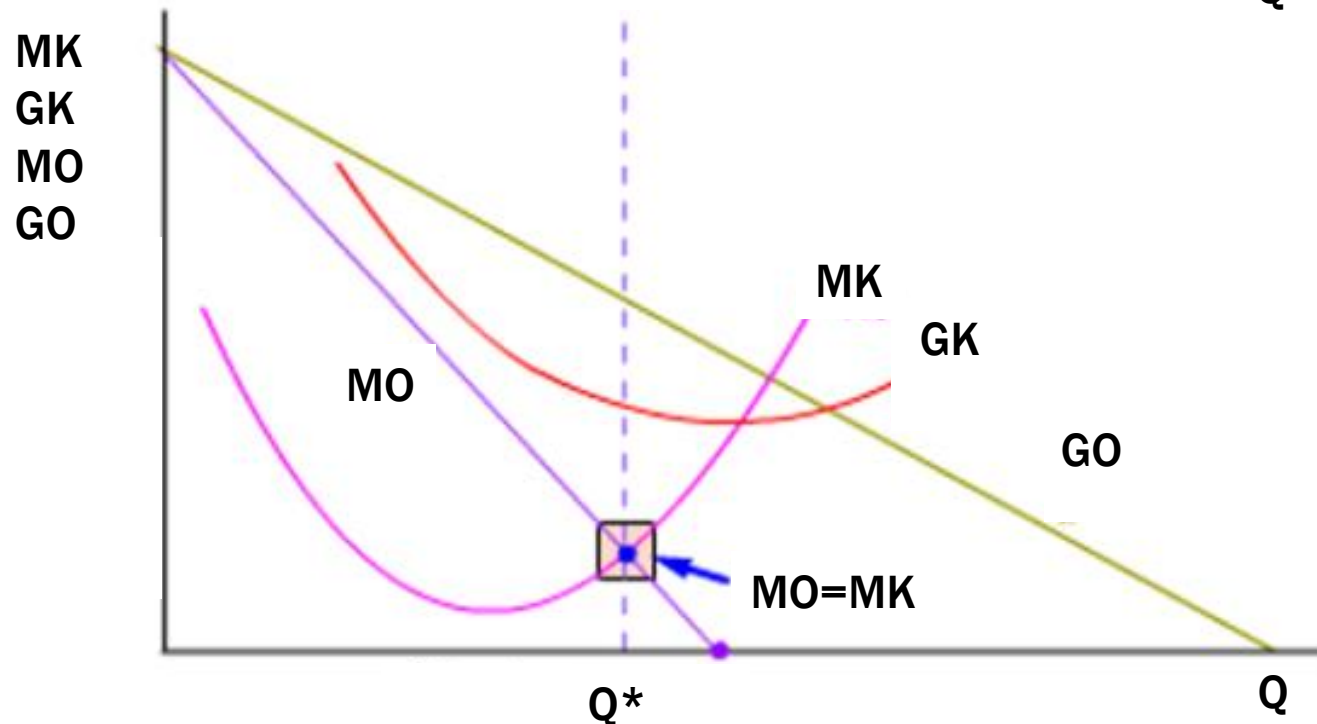
betekenis?

P is niet constant (in tegenstelling tot perfecte competitie) >>> TO is geen rechte lijn

$TK = TCK + \text{variabel deel}$

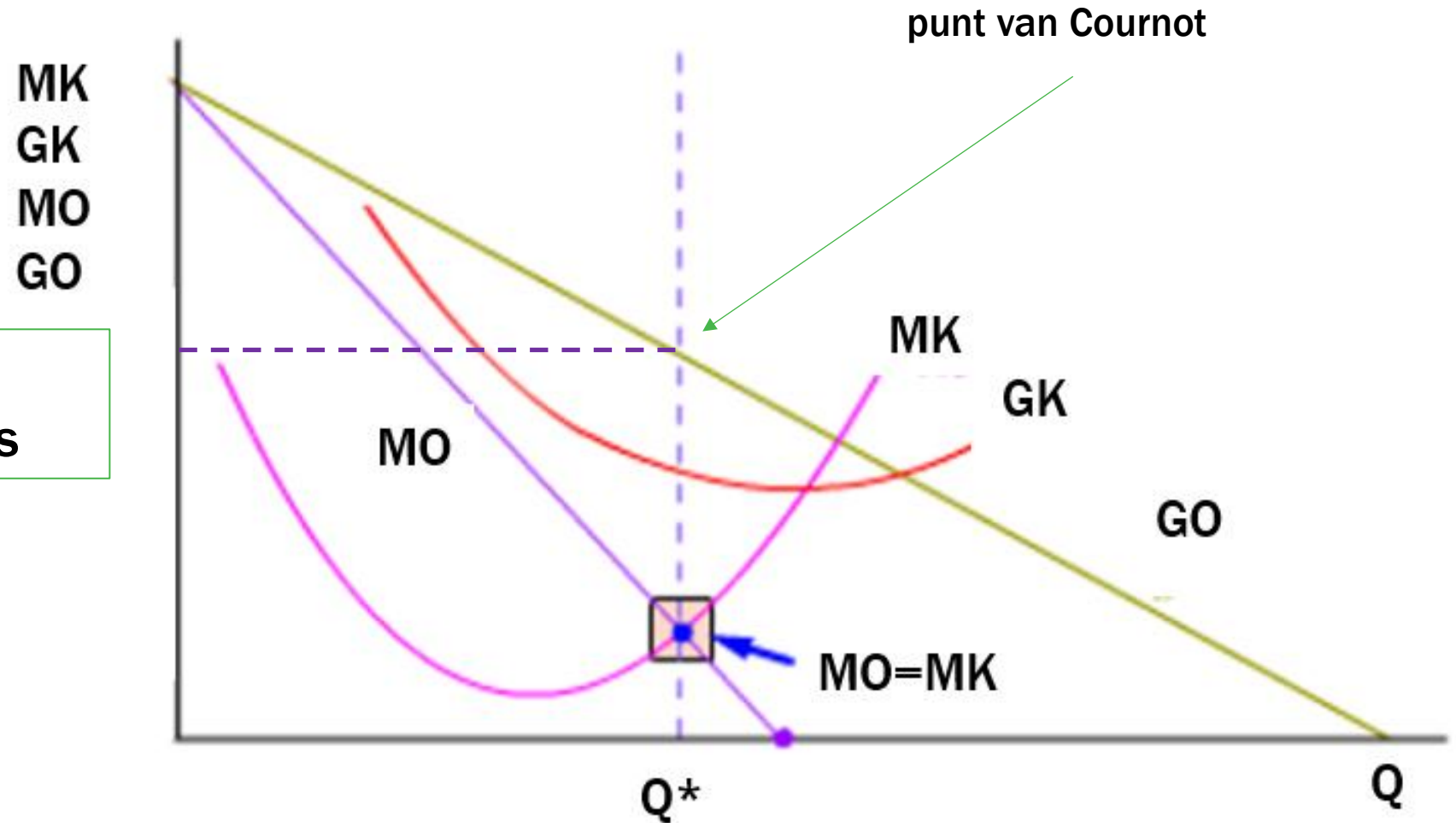
maximale winst in Q^*

P is niet constant (in tegenstelling tot perfecte concurrentie) >>> MO en GO zijn niet horizontaal

maximale winst in Q^*

$P^* =$
optimale prijs

$Q^* =$ optimale (productie)hoeveelheid

(NL) IETS OVER AFGELEIDEN

De afgeleide van een functie is de richtingscoëfficiënt van de raaklijn in een punt van die functie.

$$\text{Afgeleide van } TR = MR \quad = \quad \text{Afgeleide van } TC = MC$$

Rekenregel voor afgeleide:

$$f(x) = a x^2 + b x + c \quad >>> \quad d f(x) = 2 a x + b$$

(NL) IETS OVER AFGELEIDEN

Voorbeelden:

$$f(x) = 3x^2 + 2x + 5 \quad \ggg \quad d f(x) = 6x + 2$$

$$f(x) = -x^2 + 4x \quad \ggg \quad d f(x) = -2x + 4$$

$$f(x) = 4x^2 - 3x + 12 \quad \ggg \quad d f(x) = 8x - 3$$

$$f(x) = -2x^2 + 6x - 3 \quad \ggg \quad d f(x) = -4x + 6$$

WISKUNDIGE ANALYSE: VOORBEELD

DATA:

Stel je voor dat een winkel genaamd BIGSTUFF een monopolie heeft op fietshelmen.

Kostenfunctie: $TK = 20Q^2$

Vraagfunctie: $P = 210 - Q$

P in €

Q in eenheden

VRAAG:

Bereken de optimale hoeveelheid, optimale prijs en maximale winst!

STAP 1: bereken T_0

$$T_0 = P * Q = GO * Q$$

$$T_0 = (210 - Q) * Q$$

$$T_0 = 210Q - Q^2$$

STAP 2: bereken M_0

$$M_0 = \text{eerste afgeleide van } T_0$$

$$M_0 = d(210Q - Q^2)$$

$$M_0 = 210 - 2Q$$

STAP 3: bereken M_K

$$M_K = \text{eerste afgeleide van } T_K$$

$$M_K = d(20Q^2)$$

$$M_K = 40Q$$

STAP 4: bereken optimale hoeveelheid

$$M_K = M_0$$

$$40Q = 210 - 2Q$$

$$42Q = 210$$

$$Q = 5$$

$$Q^* = 5$$

STAP 5: bereken optimale prijs

$$P = GO = 210 - Q$$

$$P = 210 - 5$$

$$P = €205 \quad P^* = €205$$

STAP 6: bereken maximale winst

$$TW = TO - TK$$

$$TW = 210Q - Q^2 - 20Q^2$$

$$TW = (210 * 5) - 25 - (20 * 25) = €525 \quad TW = €525$$

WISKUNDIGE ANALYSE: OEFENING

DATA:

Stel je voor dat een bedrijf genaamd SUNBEACH een monopolie heeft op strandstoelen.

Kostenfunctie: $TK = 30 + 2Q^2$

Vraagfunctie: $P = 180 - 4Q$

P in €

Q in eenheden

VRAAG:

Bereken de optimale hoeveelheid, optimale prijs en maximale winst!

STAP 1: bereken T_0

STAP 3: bereken M_K

STAP 2: bereken M_0

STAP 4: bereken optimale hoeveelheid

STAP 5: bereken optimale prijs

STAP 6: bereken maximale winst